

Høringssvar fra Biblioteksentralen AL - forslag til Lov om omsetning av bøker (boklov).

Biblioteksentralen AL (BS) har gjennomgått forslag til Lov om omsetning av bøker og har følgende innspill til forslaget:

Høringsspørsmål 1

BS foreslår en liten endring i forslaget til § 1 Formål (forslag til endring i *kursiv*):

«Formålet med denne lov er å legge til rette for bredde, mangfold og kvalitet i norsk litteratur, *god tilgjengelig over hele landet både for private bokkjøpere og for bibliotek*. Særlig viktig er det å ivareta forfatteren og leseren. Loven skal bidra til å fremme kultur og kunnskapsformidling og styrke norsk språk og skriftkultur.»

Kommentar: Bibliotekene har en svært viktig rolle som formidlere av litteratur. Det bør derfor i loven slås fast at bibliotekene skal ha tilgang til å kjøpe all litteratur som utgis i Norge.

Høringsspørsmål 2:

BS støtter høringsalternativ 1 til § 2 Lovens virkeområde: Loven bør gjelde uansett publiseringsformat.

Kommentar: Det er viktig at loven sikrer forutsigbare rammevilkår for all litteratur uavhengig av publiseringsformat. For øvrig ser vi det som svært viktig at det i lovens § 2 også slås fast at bibliotekene skal ha tilgang til å kjøpe all litteratur på alle publiseringsformater som utgis i Norge. Se for øvrig vår kommentar til høringsspørsmål 1 ovenfor.

Høringsspørsmål 3:

BS mener at fastprisperioden som hovedregel bør være den samme for fagbøker som for skjønnlitteratur og sakprosa.

Kommentar: Se kommentarer fra BS til høringsspørsmål 7 nedenfor.

Pkt. 4.4 Definisjoner

BS er i utgangspunktet enig i definisjonene som foreslås benyttet i loven for begrepene leverandør, forhandler, bibliotek og bokklubb. To av definisjonene er imidlertid noe upresise, se våre kommentarer nedenfor.

Kommentar:

- a) Begrepet «sluttkunde» som brukes i definisjonen av «forhandler», kan lett virke noe upresist og medføre feiltolkninger. Enkelte steder i høringsnotatet benyttes «sluttkunde» om private kjøpere. Hvis definisjonen av «forhandler» skal benyttes slik departementet foreslår, må det tydeliggjøres at en «sluttkunde» også kan være institusjoner som f.eks. bibliotek.
- b) Definisjonen av «bibliotek» virker noe upresis og bør klargjøres. Definisjonen bør omfatte alle typer offentlig finansierte bibliotek.

Høringsspørsmål 4:

BS er enig i departementets formulering.

Høringsspørsmål 5:

BS er enig i alternativ 1 – at en boklov skal ha obligatorisk fastpris.

Høringsspørsmål 6:

BS er enig i departementets forslag om at bokloven bør inneholde bestemmelser om versjonsprising. Vi har imidlertid ingen konkrete forslag til hvordan forskriften bør utformes på dette punktet.

Høringsspørsmål 7:

BS mener at bokloven bør inneholde bestemmelse om fastprisperioden som en kombinasjon av alternativ 1 og 3. Fastprisen bør som hovedregel gjelde i utgivelsesåret og til og med 30.april året etter. Samtidig mener BS at loven bør åpne for individuell fastprisperiode for utvalgte typer bøker etter en nærmere og konkret vurdering av den enkelte utgivelse.

Kommentar: Det kan være behov for lengre fastprisperiode for spesielt kostbare utgivelser med lang livshorisont. Dette kan f.eks. gjelde spesielt påkostede verk og «tunge» fagbøker. Nærmere retningslinjer for hvilke vurderinger som skal legges til grunn for å fastsette individuell fastprisperiode, bør fastsettes i forskrift til loven.

Høringsspørsmål 8:

BS er enig i departementets forslag.

Kommentar: BS mener at dagens ordning bør videreføres i forskrift til loven, herunder at det fortsatt gis anledning til å kunne gi rabatt til bibliotek.

Høringsspørsmål 9:

BS er enig i departementets forslag om at gjeldende ordning med at skaffeplikt for bøker skal gjelde alle forhandlere med litteraturformidling som sin kjernevirksomhet. BS er også enig i at nærmere detaljerte bestemmelser om vilkår for skaffeplikten fastsettes i forskrift til loven.

Kommentar: BS mener at det i forskrift bør fastsettes at alle som er pålagt skaffeplikt, skal ha samme vilkår og at skaffeplikten skal kunne oppfylles uten administrative kostnader for forhandlerne. Vi foreslår at begrepet «administrative kostnader» benyttes i stedet for begrepet «kostnadsfritt». Se i den sammenheng vår kommentar til høringsspørsmål 13 nedenfor.

Høringsspørsmål 10:

BS mener at forslag under alternativ 1 skal gjelde.

Høringsspørsmål 11:

BS er enig i departementets forslag om å lovfeste et ikke-diskrimineringsprisnipp.

Høringsspørsmål 12:

BS mener at forslaget under alternativ 2 skal gjelde.

Kommentar: BS mener alternativ 2 vil best sikre lovens formål om bredde, mangfold og kvalitet i norsk litteratur.

Høringsspørsmål 13:

BS er enig i at det i loven gis hjemmel for samarbeid om frakt- og leveringsbestemmelser. Dagens bestemmelser for slikt samarbeid bør imidlertid ikke videreføres. I stedet bør nærmere retningslinjer for samarbeid om frakt- og leveringsbestemmelser fastsettes i forskrift til loven.

Kommentar: BS mener det er svært uheldig at dagens ordning om «fri» frakt for bøker videreføres. Dagens ordning medfører en uheldig konkurransevridning mellom ulike forhandlere. I tillegg tror vi dagens ordning bidrar til økte bokpriser.

I dagens ordning er fraktkostnadene inkludert i den faste bokprisen. Med denne ordningen skjer det en betydelig og svært uheldig konkurransevridning mellom ulike forhandlere. Bøkene blir i dag sendt «fraktfritt» fra leverandør til forhandler. Forhandlere som selger bøkene over disk til sluttkunde fra fast utsalgssted, får da ingen ytterligere fraktrelaterte salgskostnader. Forhandlere som selger til sluttkunder via postordre eller nettbutikk, blir imidlertid påført betydelige ekstra salgskostnader. Slike forhandlere får bøkene levert til sitt lager «fraktfritt». I motsetning til forhandlere som selger til sluttkunder over disk, blir imidlertid disse forhandlerne påført betydelige ekstra salgskostnader ved at de må betale frakt fra sitt lager ut til sine sluttkunder. Slik blir nettbutikker og andre forhandlere som driver fjernsalg, påført betydelig ekstrakostnader i forhold til forhandlere som driver nærsalg over disk. Direkte blir «fjernsalgsforhandlere» påført ekstrakostnader ved at de må betale frakt fra sitt salgssted/lager ut til sluttkundene. Indirekte blir de også påført betydelige ekstrakostnader ved at de gjennom å betale for bøker der prisen er inkludert frakt, er med på å subsidiere bøker levert til «nærforhandlere» som ikke betaler frakt til sine sluttkunder. Ekstrakostnadene kan for mange forhandlere beløpe seg til betydelige beløp.

Argumentet for dagens ordning med frakt inkludert i bokprisen, er bl.a. at bøker skal koste det samme over hele landet. BS ser verdien i en slik solidarisk ordning. Fraktelementet i dagens faste bokpris er imidlertid uoversiktlig og eksisterende avtaler er lite transparente. Slike avtaler kan lett medføre økte bokpriser. BS mener fortsatt at det bør være anledning for leverandører og forhandlere til å avtale frakt- og leveringsbestemmelser, men slike avtaler bør bygge på bokpriser uten frakt og der fraktelementet framgår tydelig. Det bør være frivillig for forhandlere å avtale med leverandører at frakt eventuelt skal inngå i prisen forhandlerne blir fakturert for. Slike avtaler bør videre være transparente slik at forhandlere selv kan ha mulighet til å avgjøre om de vil inngå fraktavtale eller selv sørge for levering av bøkene til eget lager. Den faste bokprisen bør være en nettoppris uten at fraktprisen er inkludert i bokprisen. Vi tror også at faste netto bokpriser der fraktelementet ikke er lagt inn i bokprisen, vil kunne bidra til mer effektive frakt- og logistikk-løsninger som igjen vil kunne medføre rimeligere bokpriser.

Departementet sier i høringsnotatet at de ikke har fanget opp noen signaler om at dagens ordning ikke bør videreføres. Vi vil påpeke at BS i tidligere høringer om bl.a. evaluering av dagens bokavtale, har påpekt den konkurransevridende effekten av dagens ordning.

Høringsspørsmål 14:

BS har ingen kommentarer til departementets forslag.

Høringsspørsmål 15:

BS har ingen kommentarer til departementets forslag.

Oslo 14.mars 2013

*Børge Hofset
Adm.direktør*